

Fres:

(C. C. Clausen.)

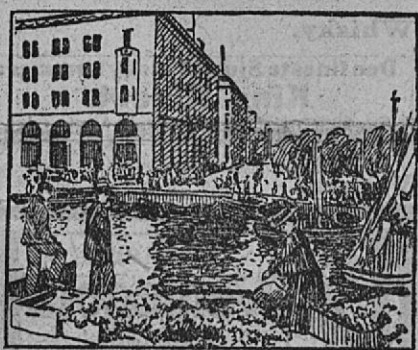
Szelsingfors.

(1885.)

Helsingfors.

Helsingfors er Finlands Hovedstad, Sædet for saa godt som alle de finske Centralinstitutioner og Centralembeder, Jernbaneknudepunktet og Anløbsstedet for de fleste Dampskibslinjer. For de fleste Turister bliver Byen derfor Udgangsstedet.

Det er dog først i det sidste Aarhundrede, at Byen ret er kommet op. Den hører langt fra til Finlands ældste Byer. Dens Grundlægger var Gustav Wasa, der vilde skabe en Konkurrent til det lige overfor, paa Bugtens søndre Side liggende Reval. Derfor befalede han i 1550, at der ved Vandaaens Udløb i Gammelstadsfjorden, ca. 5 Km. nordøst for Helsingfors nuværende Plads, skulde anlægges en By, og Borgere og Haandværkere i Borgå, Ekenäs, Raumo og Ulfby fik Ordre til at flytte til den nye Stad. Men naftet Byen fik gode Forrettighe-der, voksede den kun langsomt. Ved Aaret 1600 havde den kun 5—600 Indbyggere, altsaa kun en Del af Maria-gers Befolkning. Dog var det mere, end det synes Nutidsøjne; thi Finlands største By den Gang, Åbo, havde blot 1800 Indbyggere og Wiborg endda kun 800. Beliggenheden var ogsaa daarlig. Fjorden var grundet og vanskeligt tilgængeligt for Skibe. Og i 1639, under Dronning Christine, blev det da forordnet, at Byen skulde flyttes til den nuværende Plads, paa en i Havet udskydende Tange, med en god naturlig Havn. Krig, Pest og Brande og andre

Suomis Hus i Helsingfors.

Ulykker hindrede dog længe dens Opkomst. Allerede 1657 gik en hærgende Brand hen over den. 1695—97 var der forfærdelige Farsoter. 1710 bortrev Pesten 1200 af de 1800 Indbyggere. Og Krigen fuldendte Resten. Under den store nordiske Krig brændte Svenskerne Byen af, da de veg for Russerne. 1742 blev den atter besat af Russerne.

Svenskerne besluttede nu at befæste Helsingfors. Og paa 7 Øer og Holme udenfor Byens Havn opførtes Fæstningen Sveaborg. Denne for den Tid stærke Fæstning overgaves i 1808 af en fejg Kommandant til den underlegne russiske Belejringshær, trods det, at den husede en kamplysten Besætning og rige Forraad. Russerne udbyggede yderligere Fæstningen, der under Krimkrigen var Genstand for et Bombardement af den engelsk-franske Flaade i Dagene fra 9.—11. August 1855.

Da Russerne ved Fredsslutningen havde faaet Finland, besluttede de at gøre Helsingfors til Hovedstaden. Den gamle Hovedby Åbo med sine mange svenske Traditioner syntes dem lidet egnet til Sæde for den ny Administration, den laa ogsaa for nær ved Stockholm og for langt fra Petrograd. Og i 1812 bestemtes Helsingfors til Hovedstad. Nu skulde der bygges og bygges stort. Ilden kom Russerne til Hjælp. I 1808 har en Brand lagt det meste af det gamle, træbyggede Helsingfors, der laa Nord for Salutorget, mellem Nordhaven og Bårggatan, i Aske. Der nedsattes en Nybygnings-

komité med I. A. Ehrenström, der var uddannet i Gustav III's Skole, i Spidsen, for at give Staden et Udseende, der svarede til dens nye Bestemmelse. Han blev bistaaet af den tyske Arkitekt C. L. Engel, der i 20'erne og 30'erne skabte de store Nybygninger omkring Senatstorget, udført i en af Mesteren gennemarbejdet Renæssancestil, foruden en Mængde andre offentlige og private Bygninger. Den russiske Regering var under Kejser Alexander ret flot med Tilskud. 1819 holdt Senatet sit første Møde. Og da Åbo i 1827 var blevet hærget af en stor Brand, blev ogsaa det finske Universitet forlagt til Helsingfors, der saaledes blev ikke blot Finlands administrative Hovedstad, men ogsaa dets intellektuelle og videnskabelige Centrum. Byen var nu i rask Vækst. Dens Havneforhold forbedredes, og Søhandelen blomstrede op. I 1862 aabnedes den første finske Bané op mod Nord til Tavastehus, hvorved Byen fik Tag i Indlandet. Og senere har saa at sige hver ny Bané knyttet Landet fastere til Hovedstaden. Væksten ses bedst af Folketallet. I 1810 var der 3500 Indbyggere. Ti Aar efter var Tallet fordoblet. I 1840 var det godt 16,000, i 1860 22,000. Tyve Aar efter, i 1880, atter en Fordobling til godt 43,000. Og fra da øges Farten. I 1890 var Indbyggertallet 61,000, i 1900 89,000. Nu er det oppe paa ca. 140,000.

Samtidig har Byen skiftet Udseende. De gamle Bydeles Træhuse har maattet vige for store, moderne Stenhuse, nye Staddele og folkerige Forstæder er kommet til, dels vestenud, dels mod Nord, hvor Bårggåll er bebygget, og Forstæderne Hermanstad og Majstad har rejst sig. Foruden Villabebyggelsen rundt om i Skærgaarden. Samtidig er der foregaaet en rig kommunal Udvikling, offentlige Parker er anlagte eller moderniserede. Helsingfors er blevet en smuk By. Men derom nærmere siden.

(Om Helsingfors se i øvrigt den udførlige Skildring i Turistforeningens Bog: Vägvisare i Finland. Andet Oplag, 1905). *Tres.*

Hoteller.

Finlands ældste og fornemste Hotel er Societetshuset i Helsingfors, og ingen Privatbygning i Landet har været Sædet for saa mange Møder, Fester og andre Tildragelser som dette snart hundredeaarige Hotel. Der mødtes ogsaa de indenlandske og udenlandske Forretningsmænd, den Gang Finlands store Skovrigdom blev Genstand for Handel og Vandel, den Gang, da Skovene gik fra Haand til Haand, uden at ret mange af Køberne nogen Sinde havde set de Skovstrækninger, der handlede om.

For halvandet Aar siden flyttedes Hotellet fra det gamle, minderige Hus ved Søndre Havnen, der efterhaanden var blevet for lille, til Byens maaske mest moderne og mest imponerende Bygningskompleks, Forsikringsaktieselskabet Kalevas Nybygning ved Jernbanestationen i Bruunsgatan 12. Her er der efter Arkitekt Armas Lindgrens Tegninger indrettede et ganske evropæisk Førsteklasses Hotel, med komfortable Værelser, to elegante Spisesale og et stort Antal Festlokaler. At Hotellet er forsynet med Varmtvandsledninger, Bade, Telefonforbindelser, er selvsagt. Køkkendepartementet, der forestaas af en Fagmand fra Paris, turde regnes blandt de mest moderne i Skandinavien.

Trods den Komfort, der saaledes bydes, er Hotellets Priser ingenlunde dyrere end de andre første Klasses Hoteller i Byen, begrundet i, at det fra først af er indrettet praktisk for sit Formaal.

Den nuværende Ejer, Direktør W. Noschis, er en meget populær Mand i Helsingfors, ikke mindst fordi han — ofte med betydelige økonomiske Ofre — har bidraget meget til at gøre Finlandsoopholdet bekvemt og behageligt for de udenlandske Turister.

Notilium 12-9-1915

6p 524